

Сценарій вечора-реквієму «Мій біль - Чорнобиль»

- Мета:**
- згадати про трагедію віку — вибух на ЧАЕС,
  - поглибити знання учнів про неї, визначити негативний вплив аварії на стан навколишнього середовища та здоров'я населення;
  - розвивати вміння школярів аналізувати та узагальнювати навчальну інформацію, вміння виразно декламувати, артистичні здібності;
  - виховувати особисту стурбованість кожного учня за все, що відбувається навколо; вчити сприймати чужу біду, чужий біль як власні,
  - сприяти формуванню патріотичних почуттів у школярів.

(На екрані демонструється слова з Біблії про Чорнобильську трагедію.)

"...Третій Ангел просурмив і впала з неба велика зізда, що горіла, немов світильник. І впала на третину рік і на джерела вод. Ім'я цієї зізди — полинь. І третина вод стала полином. І багато людей вмерли від вод, тому, що вони гіркими стали..."

/Біблія. Новий завіт. Откровення святого Івана Богослова/.

На сцені — стіл, накритий чорною скатертиною. На столі — образ Божої Матері, розламана хлібина, запалена свічка, кетяг калини. Задній план — чорний драп, два плакати, вінок.

(Лунає пісня «Тополя»)

Лунає дзвін.. Виходять ведучі.

Ведуча. *Чи буде квітень, як завжди
Дарунком весняної згоди.
Чи власним іменем біди
Ми назвемо його Чорнобиль?
Чи може викреслимо його
З календарів своїх допоки
Нас теплий грітиме вогонь
Ще не відкритих ізотопів?
Безмежна мисль, немає меж
Її спинити годі!
І ти, Чорнобилю, ти теж
Не маєш меж сьогодні.*

Ведучий. 26 квітня 1986 року... В пам'яті українського народу це день чорнобильського лиха, болю, суму, і забути це й викреслити із нашої пам'яті – неможливо. Ця дата назавжди залишиться в пам'яті людства.

Ведуча. *Чи знаєш ти, світе, як сиво ридає полин?
Як тяжко, як тужно моему народу болить.*

Ведучий. Чорнобиль. Це назва невеличкого районного центру, що знаходиться в 130 км від Києва. Заснований ще за часів Київської Русі, стародавній Чорнобиль дав свою гірку назву потужній атомній електростанції, будівництво якої було розпочато в 1971 році. В 1983 році вже працювало 4 енергоблоки цієї електростанції із запланованих шести.

Але в історію Чорнобиль увійде назавжди, як місто, що дало назву одній з найбільших в історії людства катастроф.

Ведуча. 26 квітня, 28 років тому о 1 годині ночі 23 хвилини 40 секунд, коли всі спали безтурботним сном, над четвертим реактором Чорнобильської АЕС несподівано розірвало нічну темряву велетенське полум'я. Наша країна вперше зустрілася з такою грізною силою, як ядерна енергія, що вийшла з-під контролю.

(Із запаленими в руках свічками з двох сторін виходять дівчата в білих платтях і чорних шарфах.)

Ведуча. Жилось легковажно, жилось безбережно,
Та вибух дістав нас — пожежа!
Сади очманіло квітують, бентежно,
А в дзвонах вітрів - пожежа!

Ведучий. Із бідою невідвратною
Знов приходить Чорнобиля день,
Тільки б пам'ять не стала короткою,
Бо розплата байдужих знайде!

Ведуча. Пам'ять болем людським наповнена,
Час з тремтінням вперед іде,
Дзвонять чорні дзвони Чорнобиля,
Входять в душі, серця людей.

Ведучий. Свічка Поминальна і свічка Надії.
26 квітня полум'я їхне в кожному нашому домі зіллється в одне
полум'я — Віри!

Ведуча. Найпершим, у кого зупинилося на мить вибуху серце, був старший оператор Валерій Ходемчук.

За ним незабаром помер на посту його товариш — Володимир Шашенок, який заступив тієї ночі на зміну. Його, обпаленого й опроміненого, винесли на руках пожежники й лікарі, і він устиг ще простогнати: «Там... Валера...» Утратив свідомість. Більше вона до нього не повернулася. Тіло його вивезли із зони і поховали на першому сільському кладовищі.

Валерія так і не знайшли. Четвертий блок став для нього і могилою, і пам'яттю...

Ведучий. Вертались в Україну журавлі,
Уже й перелетіли Чорне море,

Старого місця на старій землі
Поміж боліт уже шукають зором,

Аж Прип'ять, прип'ята надійно до землі, —
Урвалась дибки й ринула угору,
І вдарив грім, не з неба — із землі!
І першими упали журавлі,

В стовпах огню вони губили крила
І падали безкрилі...

(Микола Кондратюк - На Чорнобиль журавлі летіли – відео-слайди з піснею)

Ведуча. У ту квітневу ніч начальником пожежного караулу був лейтенант Володимир Правик. Він першим ступив назустріч атомній біді. Ступив за бар'єр, за межу можливого, ступив туди, де людська доля бере новий початок — безсмертя. Він, як ніхто інший у ту хвилину, розумів, що слід точно з'ясувати, що ж сталося.

Ведучий. Україно моя, що з тобою, скажи?
Я дивлюсь в твої очі, до болю сумні.
У гаю соловей дзвінко так не співа.
І в Дніпрі чом тече каламутна вода?

Це стогнуть землі України,
Де мирний атом не мина.
Він впав смертельною росою
На рай дібров, на зелень трав,
Своєю чорною косою
Провів по розмаїттю барв.

Ведучий. І попелом розкрились села,
І згинуло усе живе,
Пропали усмішки веселі,
Замовкло птаство лісове.

Лиш на отруеній землі
Небачена розкрилась квітка —
Про допомогу крик німий,
Між попелом остання іскра.

Запала тиша...

(На тлі перших слів вірша «Чорнобильська волошка» учениця виходить до центру сцени з букетом волошок і по одній кидає додолю.)

Ведуча.

Плаче зранена волошка від пилу та бруду,
У святих сльозах-росинках — гріхи всього люду.
Потемніли пелюстки, в жалю гублять вроду,
Плаче з нею Україна сльозами народу.

Облітають у волошки пелюсточки сині,
Гинуть вірні сини й дочки, ні в чому не винні.
Врятуй, Боже, рідну землю,
Спаси, Божа Мати, —
Забери туман полинний і тернові шати.

Ведучий.

Ціною життя відважних і безсмертних третій реактор було врятовано.

На 5 годину ранку пожежу за допомогою прибулих пожежників було ліквідовано.

Станцію врятували. 28 героїв затулили її собою. Шестеро загинуло, але увійшли у безсмертя. Вони грудьми закрили мільйони людей.

Ведуча.

Із вогню у безсмертя, смерть поправши, ступили вони,
Та з такого вогню не виходив ніхто ще в житті.
Жити можна і в затінку, — поринати в розкішні весни,
А вмирати доводиться перед людством — на видноті.

Вийти з полум'я — значить себе подолати не раз,
Перевірити мужністю волю і вдачу свою.
І щоб вижити — мати життя хоч на крок «про запас»,
І відчуті душею: супроти негоди стою!

Ведучий. Я обпалений атомним, лютим, нещадним вогнем,—
Хочу вижити, хочу приборкати ядерну смерть.
І на себе поглянути завтрашнім, сонячним днем,
Легко, наче хлопчисько, ступити на твердь.

Щоб земля не хиталась від струсів, від полум'я і смертей,
А світилась промінням — черешні, трави чи ріки,
Щоб садами цвілась та у снах колисала дітей.
Лиш земля виліковує всі недуги і душі людські...

Ведуча. Прости їм, Земле, за жадання
Лишитись хоч на крок — живими,
Вони ж, повір, не знали страху,
Перед вогнем не зупинились,
І честі роду не зганьбили
Відступністю чи боягузством...

Ведучий. Уже 28 років, як заснули вони на новому підмосковному
Митинському кладовищі.

Скромні плити вічно нестимуть їхні імена: *(демонструються слайди героїв)*

Герой Радянського Союзу лейтенант Правик Володимир Павлович

Герой Радянського Союзу лейтенант Кібенок Віктор Миколайович

Сержант Тишура Володимир Іванович

Сержант Ващук Микола Васильович

- *Старший сержант* Титенок Микола Іванович
Ігнатенко Василь Іванович

Їх було шестеро. І всі пожежники.
Лише сьомий — Володимир Шевченко — кінорежисер.

Ведуча. У вогні не згорів їх жертковий чорнобильський слід.

Ще затужить по хлопцях Земля і скорбота земна.

(Хвилина мовчання – Метроном або танець під пісню « Хвилина мовчання»).

Танець «Щербатий місяць» на пісню Дар'ї Симоненко

Ведуча. Одразу за пожежниками приступили до роботи медики. Швидко зорієнтувавшись в обстановці, надавши першу медичну допомогу визначили межі часу перебування в радіоактивній зоні. Медики працювали цілодобово.

Ведучий Одними із перших зустріли цю біду і працівники зв'язку. У ті напружені трагічні хвилини після вибуху і метал не витримав: пульт централізованого зв'язку „Київ – Прип'ять” замовк. Та вже через 20 хвилин він вже знову заговорив.

Звучить повідомлення про взрив та евакуацію людей(ВИДЕО)

Міліціонери склали списки жителів Прип'яті і 27 квітня провели організовану евакуацію людей. Люди виїжджали з Прип'яті з надією на повернення до рідних домівок.

Ведуча. Евакуація — цей термін воєнного часу жив у пам'яті людей, які спізнали лихоліття часів Великої Вітчизняної, і увірвався в наше сьогоднішнє. Чорнобильський буревій вирвав людей з обжитих місць відірвав їхнє коріння, що єднало з рідною землею.

Ведуча. Із нашого міста теж виїздили пожежники й лікарі _____
Надаємо слово ліквідатору наслідків аварії на Чорнобильській АЕС- Зайцю О.В.

(Учні вручають квіти гостю.)

Ведучий. І стали ми на землю коліньми,
Прощалися, як з матір'ю, з землею.
У квітні квіти падали грудьми
На сивий попел спаленого глею.

Дуби беріз востаннє обняли.
Побігли люди... Чи ж дубам побігти?
Жить без людей не стали, не змогли,
Так і посохли, заломивши лікті.

Дорога — чорна нитка поміж нас.
В холоднім серці чи знайдуться сили?
Не виконали «Виїхать!» наказ
Лише виматні батьківські магили.

Ведуча. Загальна кількість людей, які померли згодом, офіційно не повідомлялася. На сьогоднішній день — це понад 450 загиблих.

Ведучий. Нам поле люте миром перебути,
Нам поховати зло в бетон і бронь.
І не забути! — Доки світ і люди,
Синів землі, що відвели вогонь.

Ведуча. Героїзм миті, або мить героїзму, — завжди поступаються місцем буденній роботі. Але будні — зовсім незвичайні. Вони також героїчні.

Інценівка вірша С. Йовенко

По черзі виходять чотири учениці в чорних хустках, четверта — з дитиною на руках.

Автор	Зойкнула Земля чаїним криком:
1-ша учениця	Сину, вбережи і захисти!
Автор	Вийшла мати і з іконним ликом.
2-га учениця	Йди, синочку. Хто ж, коли не ти?
Автор	Спалахнуло небо, впало крижнем:
3-тя учениця	Сину, збережи і захисти!—
Автор	Вийшла Жінка з немовлятком ніжним:
4-та учениця	Йди, коханий. Хто ж, коли не ти?
Автор	

...І уже ні сина, ані мужа.
Лиш розверсті зорані поля.
Та пліч-о-пліч стали Біль і Мужність.
Дух і Воля. Небо і Земля.

Ведучий. На атомну станцію в перші дні з усіх куточків України Прибули люди, унікальна техніка. За ці дні, тижні, які минули після аварії, була проведена велетенська робота, вирішені питання величезної технічної складності, які до Чорнобиля ніхто ніколи у світі не вирішував.

Ведуча. Наслідки аварії оцінювалися втратами для народного господарства в сумі понад 10 млрд. карбованців.

Ведучий. Площа радіаційного забруднення — це 11 областей із населення понад 17 млн. осіб.
3 млн 300 тис. людей постраждали внаслідок аварії.
299 — опромінено. Евакуйовано понад 200 тис. осіб.

Ведуча. Пролітають роки. Для людей цей край став мертвим, але природа і далі продовжує життя. Вона мовчки страждає за помилки людей.

Радіація встигла наробити багато яиха не лише теперішньому поколінню, але й прийдешньому. Чорнобиль — незагойна рана на тілі нашої землі.

У 1986 році виселено з Чорнобильської зони 91 тисячу мешканців із 76 населених пунктів. Ще протягом 10 років продовжувалося виселення. До 1996 року переселено 160 тисяч осіб. На цей час усього виселено із чорнобильської зони 166 тисяч населення.

Більше 2 тисяч населених пунктів мають статус постраждалих.

Ведучий. Повертаючись до безлюдної зони, журавлі дивуються, чому тут не чути веселих дитячих голосів, чому тут немає життя? У цій місцевості безлюдні будинки.

(Відео-слайди з піснею « Чорнобильські хати» у виконанні Юрія Васильківського)

Ведучий   Хто ж ми , живими поховані,
Блукаючи в хмарах руки,
Чи , може, нові Бетховени,
Що пишуть не чуючи звуків.

Ведуча.   Знаєм, хто ми, чиї діти,
І хто наша мати:
Ми є нарід — Українці!
Україна — Мати!

Ведучий.   Завжди турбують своїми потребами
Наші онуки й сини.
Просимо, Боже, не тільки за себе ми —
Просим ще більше за них:
Вільного світу і цвіту яскравого
Для молодих поколінь.
Убережи їх від злого й лукавого,
Дай кращу долю. Амінь.

Ведуча.   Тільки жити - в нас бунтує спрага,
Та продовжить пісню родоводу...
І лишилась вірності присяга —
Батьківщині! Матері! Народу!

Ведучий.   Щоб наша дума і дорога
Єднали глибину і вись, —
Вола Чорнобильська пересторога:
— Людство! Зупинись!

Доземно схиляємося в подяці перед ліквідаторами цієї страшної аварії. Перед живими. Перед пам'яттю до часу померлих від радіаційного смерчу.

Ведуча.   Линь же, пісне, могутня, стокрила,

Край просторий, як гострий алмаз,
Молоді, молоді у нас крила
І нікому не стримати нас!

Фінальна пісня «Стоїть тополя, наче доля...» О. Осадчого у виконанні учениці

